

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах воєнного стану українські підприємства змушені адаптуватися до складних економічних реалій, обумовлених широким спектром ризиків і загроз, спричинених збройною агресією та її соціально-економічними наслідками. За статистичними даними, з початку повномасштабного вторгнення близько 64% суб'єктів малого та середнього підприємництва (МСП) тимчасово призупинили або повністю припинили свою господарську діяльність. Водночас 84% із тих, хто зупинив роботу, змогли відновити функціонування впродовж перших шести місяців [1].

Попри це, підприємницьке середовище залишається вразливим до зовнішніх шоків: триваючі атаки на критично важливу інфраструктуру, енергетичний дефіцит та відключення електроенергії значно ускладнюють стабілізацію економічної активності. Додатковими чинниками, що стримують відновлення МСП, є зниження внутрішнього попиту, падіння продуктивності праці, зростання витрат на виробництво, порушення логістичних ланцюгів, а також необхідність релокації підприємств у відносно безпечні регіони країни.

Однією з найгостріших проблем для українського бізнесу на початку повномасштабного вторгнення стала необхідність термінової релокації. За даними Єдиного державного реєстру, навіть після 2 років війни, у 2024 році юридичну адресу змінили 11 083 компанії (рис. 1).

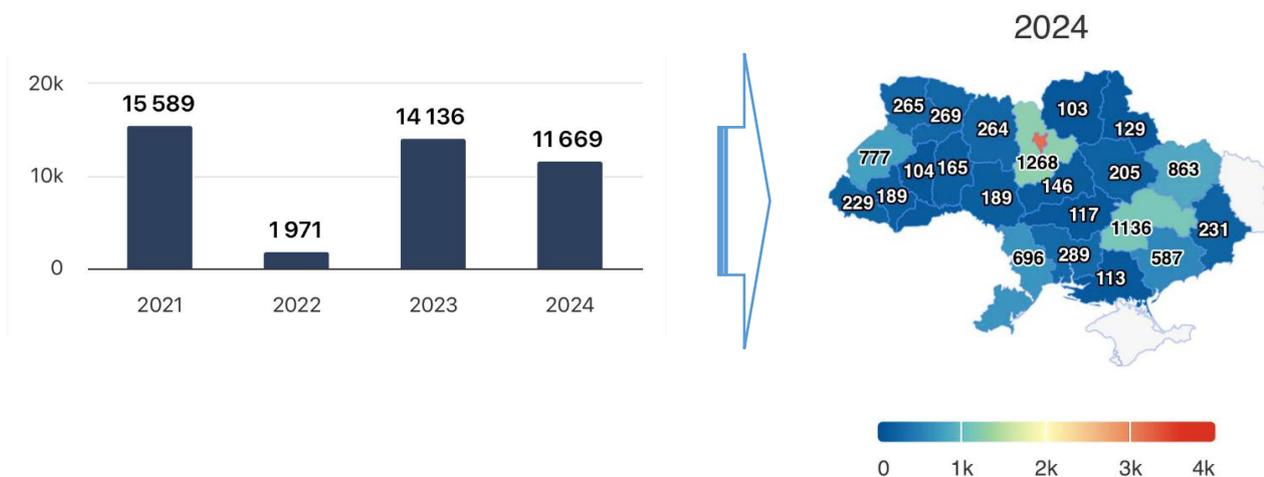

Рис. 1. Динаміка релокованих суб'єктів господарювання, одиниць [2]

Значною загрозою для економічної безпеки в умовах війни залишаються кібератаки, що дедалі частіше спрямовуються проти державних установ і великих підприємств. У 2024 році Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події CERT-UA, що функціонує при Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, зафіксувала 4315 кіберінцидентів – на 69,8% більше порівняно з 2023 роком, коли було виявлено 2541 випадок [3]. Основними цілями атак залишаються органи місцевого самоврядування, урядові та безпекові структури, енергетичний сектор, телекомунікаційні компанії та комерційні організації. Найпоширенішими типами кіберінцидентів є розповсюдження шкідливого програмного забезпечення, фішингові атаки, несанкціоновані підключення, компрометація облікових записів і систем. Основною метою дій зловмисників виступає викрадення конфіденційної інформації, паралізація критичної інфраструктури, а також знищення або пошкодження інформаційних систем.

На розвиток бізнесу впливають також такі макроекономічні фактори, як ВВП та інфляція. У 2024 році зростання ВВП склало лише 2,9% у порівнянні з попереднім роком, що є нижчим за прогнозовані показники. Темпи відновлення економіки поступово сповільнюються. Протягом 2024 року зростання ВВП відносно 2021 року було нижчим, ніж у 2023 році, а у IV кварталі взагалі зафіксовано скорочення ВВП на 0,1% порівняно з аналогічним періодом 2023 року. Складна ситуація з безпекою, нестача кваліфікованих кадрів та російські обстріли енергетичної інфраструктури продовжують гальмувати відновлення економіки. Крім того, у 2023 році позитивні показники відновлення ВВП були зумовлені низькою базою порівняння після падіння у 2022 році та значним збільшенням державних витрат, які у 2024 році стали звичайною практикою воєнного часу.

Україна увійшла у фазу повномасштабної війни з рівнем споживчої інфляції 10% у річному вимірі. Наприклад, у лютому 2022 року ціни на споживчі товари та послуги були на 10% вищими, ніж у лютому 2021 року. Російське вторгнення спричинило значне прискорення інфляції, яка досягла пікового значення у жовтні 2022 року – 26,6% у річному вимірі. Це було зумовлено прямими наслідками війни, такими як руйнування виробництв, порушення ланцюгів постачання та збільшення виробничих витрат підприємств. Додатковий інфляційний тиск також спричинила емісія гривні Національним банком для покриття дефіциту бюджету: у 2022 році НБУ випустив в обіг 400 млрд грн (12,5 млрд дол. США) для придбання військових облігацій уряду. Наприкінці 2022 року та протягом усього 2023 року темпи інфляції вдалося взяти під контроль завдяки стабілізації економічної ситуації, ефективним заходам НБУ та припиненню фінансування бюджету шляхом емісії гривні. Зниженню інфляції також сприяли рекордні врожаї 2023 року. У березні 2025 року інфляція зросла до 14,6% у річному вимірі (1,5% у місячному вимірі), що було викликано підвищенням цін на сировинні та перероблені продукти харчування через низький врожай попереднього року, збільшенням витрат бізнесу (зокрема, на оплату праці та енергоносії) та стійким споживчим попитом. Найбільше зростання цін у березні зафіксовано на яйця (+18,8% у місячному вимірі), взуття (+13,8%) та одяг (+13,0%) [4, 5].

Поширення кризових явищ у бізнес-середовищі актуалізує потребу в розробці комплексної політики економічної безпеки, що ґрунтується на ефективному управлінні ризиками. Попри безпрецедентні виклики, спричинені повномасштабною війною — включаючи кібератаки, інфляційні шоки, вимушену релокацію бізнесу та постійні обстріли — український підприємницький сектор демонструє високу адаптивність і здатність до оперативного реагування. Особливо динамічним у цих умовах залишається розвиток малого та середнього бізнесу, що стає основою для формування нової архітектури економічної безпеки. У таких умовах український бізнес не лише забезпечує свою життєздатність, а й закладає підґрунтя для стійкого економічного відновлення в поствоєнний період.

Список використаних джерел

1. Enhancing resilience by boosting digital business transformation in Ukraine. OECD. URL: https://www.oecd.org/uk/publications/2024/05/enhancing-resilience-by-boosting-digital-business-transformation-in-ukraine_c2e06e50.html/
2. Понад 11 тис. компаній змінили адресу реєстрації у 2024 році. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/business-migration-2024>
3. CERT-UA минулого року опрацювала 4315 кіберінцидентів. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. URL: <https://cip.gov.ua/ua/news/cert-ua-minulogo-roku-opracyovala-4315-kiberincidentiv/>
4. Звіт про стан виконання національної стратегії доходів до 2030 року у 2024 році. URL: <https://mof.gov.ua/storage/>
5. Мазур І.Є., Яковишина Л.Ю. Сучасні реалії впливу війни на розвиток бізнесу в Україні. *Via Economica*. 2023. № 1. С. 73–78.
6. Глушко А.Д. Деретуляція бізнес-середовища в Україні в умовах воєнного стану. Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: Матеріали Міжнародної науковопрактичної Інтернет-конференції, 29 вересня 2022 р. Полтава: НУПП, 2022. С. 24–27.